

František Skála

Grafika

Obrazový soupis
1974 - 2015

Galerie ART Chrudim

Galerie ART Chrudim
Světlana a Luboš Jelínkovi

František Skála

Grafika

Obrazový soupis
1974 - 2015

© František Skála 2015

© Světlana Jelínková, Luboš Jelínek (slj) 2015

Fotografie: Radek Kalhous, Patrik Vavřina

Rozhovor Luboše Jelínka s Františkem Skálou z 10. června 2015

1. vydání, 2015

www.galerieart.cz

ISBN 978-80-905740-1-4

S Františkem Skálou nejenom o grafice ...

Jste romantik? Vaše pěší cesta do Benátek či romanticko-symbolistní témata v posledním grafickém cyklu tomu nasvědčují.

Já jsem totální romantik. To je nakonec vidět na mé veškeré práci už od začátku osmdesátých let. Dnes jsou v mé volné tvorbě vidět jenom romantické náznaky, ale v grafice se to provalilo naplno. Právě grafický cyklus Obři je pro mě personifikací přírody, tak jsem to vše musel nějak zhmotnit. Každopádně jsem zcela fascinován přírodou.

Není snad medium a technika, kterých byste se nedotkl. Váš čas rozdělujete mezi sbírání přírodnin, řezbářství, sochařství, fotografii, kresbu, ilustrace, grafiku, asambláže. Jste navíc hudebník a tanečník. Grafika je přitom řemeslo, které se musí „odsedět“. Není v tom rozpor?

No, já začínal tím, že jsem dělal vědecké ilustrace. Úplně na začátku, hned po škole jsem chtěl vyniknout v řemesle a první práce, které jsem dostal, byly geologické průřezy a různé podmořské příkopy a v nich jsem dosáhl docela velkých výsledků. A to jsem teda odseděl. Měl jsem kliku, že jsem to dělal s panem Kopřivou, který se snažil vědecko-populární knihy dělat atraktivním způsobem, proto také práci zadával jednotlivým ilustrátorům. Třeba já jsem zvolil polohu staré litografie, tužičkou jsem tam šuftil nějaké kostry ...

Nevím, jestli bych dnes měl pro tyhle věci tolik trpělivosti. No a jak jsem tenkrát furt seděl, tak jsem se díky tomu osvobodil ke své volné práci, že jsem potom dělal úplně extrémní věci, přes víkend jsem třeba mlátil do dřeva sekýrou a šroubovákem, abych se trochu odreagoval.

Ve svém životopise říkáte „... a oprostil jsem se od školních manýr“. Co Vám vlastně dalo studium řezbářství a televizní grafiky?

Škola? Především jsem se tam skamarádil s lidmi, s kterými se stýkám dodneška. Myslím, že pro studenty, kteří do umělecké školy chodí, to je to nejdůležitější. Že jsou provázáni s lidmi ze své generace. Já jsem se někdy v čtvrtém ročníku zděsil, že se ve škole nic nenaučím a začal jsem chodit do litografické dílny, abych se naučil alespoň nějaké řemeslo. Tím, že jsem chodil na Žižkov na řezbářství a ne na Hollarku, kde se dělala grafika, tak jsem žádné grafické techniky neuměl. No a potom jsem chtěl dělat diplomku, litografii a to mně nebylo povoleno, protože jsem studoval film. Tak jsem tedy udělal film a byl docela dobrej.

Nedávno jsem někde dlouze popisoval, jak jsem studoval v sedmdesátých letech, jak i ve škole tvrdě proběhla normalizace, jak vyměnili profesory ... Já chodil k Jágrovi, ten se politicky neangažoval. Byl trochu zatrpklej, nicméně měl smysl pro humor a dal mi pokoj, protože viděl, že pracuju. Vzpomínám, jak jsem denně přemýšlel, jestli budu emigrovat, měl jsem pocit, že jsem v příšerný totalitní škole s komunistickými rektory. Přesto všechno jsem se snažil to tam nějak rozdmýčkovat, organizoval jsem výstavy, večírky a karnevaly a snažil jsem se jít ve šlépějích svého otce, který byl umprumákem a všichni dodnes vzpomínají, že s ním byla děsná sranda.

Když už o něm mluvíte, je závazek mít úspěšného otce?

To ne, já s otcem moc problém neměl. On si teda myslel, že bych měl dělat něco jiného a to trvalo až do doby, kdy jsem měl výstavu v Rudolfinu. Sice jsem ho na výstavu musel dotáhnout násilím, ale tam

„spadnul“ a nakonec říkal, že by to tam mělo zůstat. Myslím, že moji práci tenkrát viděl poprvé pohromadě. Otec ctil řemeslo a moje svobodné projevy na začátku Tvrdohlavých ho nevzrušovaly. I když řemeslo dokázal ocenit.

Baudelaire mluvil o přírodě jako o chrámu. Jak to máte vy?

Úplně stejný. Příroda je pro mě naprosto hlavní inspirační zdroj, i když ji chápu tak, že příroda jsou i věci ve městě. A právě na životu ve městě mě mrzí, že technicistní a institucionální přístup k životu nenahrává tomu, aby se ve městě žilo líp. Město divokou přírodu vyloženě vytěsňuje. Nedávno jsem četl, že v Praze je hodně zeleně, ale že je to nezorganizovaná džungle. Což je úplně opak toho, co si myslím já. Třeba park v Bukurešti je nádhernej, právě proto, že je nechaný ve formě, kdy se blíží přírodě. Pro mě jsou ve městě nejvzácnější okamžiky, když příroda vybuchí tam, kde si ji nikdo nevšimne, a když nás začne ovládat tak, jako po konci světa.

Když se dívám na film Kuky, vidím váš způsob humoru, poezii i zápletky téměř v každém záběru. Mezi tvůrci filmu jsem vás ale nenašel ...

Podle mimosoudního vyrovnání o tom nesmím mluvit jinak, než že jsem byl zdrojem inspirací a že jsem poskytl cenné rady a nápady. To, co tam cítíte, to tam skutečně ze mě je. Film vznikl podle mé knihy, ale nakonec jsme se s Honzou Svěrákem rozešli. Rok mě nejdříve přemlouval a já dost váhal, jestli do toho mám jít. Skončilo to blbě, doplatil jsem na důvěru, ale je to cenná zkušenost.

Vzpomínáte na své první pokusy v tištěné grafice?

Dělal jsem nějaký linoryty v lidových školách, na střední škole asi nic, nebo si nepamatuju, ale vzpomínám, že jsem dělal zkoušky na Akademii k Čepelákovi a to jsem dělal suchou jehlu, takový mouchy to byly a tu mi Čepelák osobně vytisknul. Pak jsem dělal různé pokusy, třeba do plexiskla.

Důležité ale bylo, že jsem se setkal s Alénem Divišem a hlavně s Reynkem. To bylo hned na začátku vysoké školy a myslím, že právě tihle dva iniciovali mé první suché jehly, ale i hlavně se změnil přístup ke kreslení. Netoužil jsem už po nějaké bravuře. I když někdy předtím, když jsem byl na UMPRUM, jsem viděl výstavu Albína Brunovského a byl jsem úplně hotovej z jeho techniky. Dokonce jsem mu napsal dopis, že chci k němu přestoupit do Bratislavy. No, neodpověděl mi ... Ale dodneška mě fascinuje, jak uměl zpracovávat romantické motivy přírody. To jak udělal třeba stromy nebo vodu je docela nedostižitelný. Ale brzo mé nadšení přebil Reynek se svým duchovním projevem, kdy jsem zjistil, že technika může být úplně jinak s vrocím projevem. A to mě zasáhlo ještě daleko víc.

Při práci na nové litografii (ateliér v Hollarce, 17. červen 2015)

Kolik grafických listů jste vlastně vytvořil?

Třicet, čtyřicet.

Váš grafický rukopis je oproti ostatní tvorbě poměrně konzervativní ...

Já jsem velmi konzervativní.

Aha, s tlúčením do dřeva a molitanovým sakem?

V názorech jsem velmi konzervativní, ale zároveň jsem velmi svobodný. To tak, že například akceptuju vytvoření díla jenom pojmenováním. Což je od určité doby v umění možné. Prostě na něco ukážete prstem a řeknete, že to je to či to. Na druhou stranu bych se klidně přiklonil i k anonymnímu autorství, pokud by to bylo možné, tak jako to bylo u středověkých mistrů. Myslím, že jsou důležité obě dvě strany. Když člověk zvládá řemeslo a ví, jak se co dělá, tak si taky může dovolit to nabourat a narušit.

Všiml jsem si vašeho pečlivého vztahu k papíru ...

No to jo. To se musí s ním zacházet. Já mám pečlivý vztah ke všemu, co za to stojí. Mám pečlivý vztah i k látce. Moje práce stojí i na materiálech, což velmi intenzivně cítím. Jsem také dost náročný k tisku grafiky a pořád mám pocit, že by to šlo ještě lépe.

Delší dobu jste se grafice nevěnoval. Co vás k ní vrátilo?

Kamarád, pro kterého jsem dělal bibliofilii Zánik městečka Olšiny. Jinak je to vždy otázka udělat si čas. Stále běží další věci, stále jsou otevřené další dveře a pořád bych do nich mohl. Prostě to nejde všechno dohromady. Dlouhou dobu se odhodlávám malovat, protože jsem naposledy maloval někdy v sedmdesátých letech. Ale teď jsem nastartoval grafiku a mohl bych ji dělat furt.

Obry jste vytvořil v technice suché jehly. K výstavě jste připravil litografický list. Která grafická technika je vám nejbliž?

Asi ta suchá jehla. Je taková měkká a zároveň je to s ní víc dobrodružný.¹³

11 Oboustranná žena
14

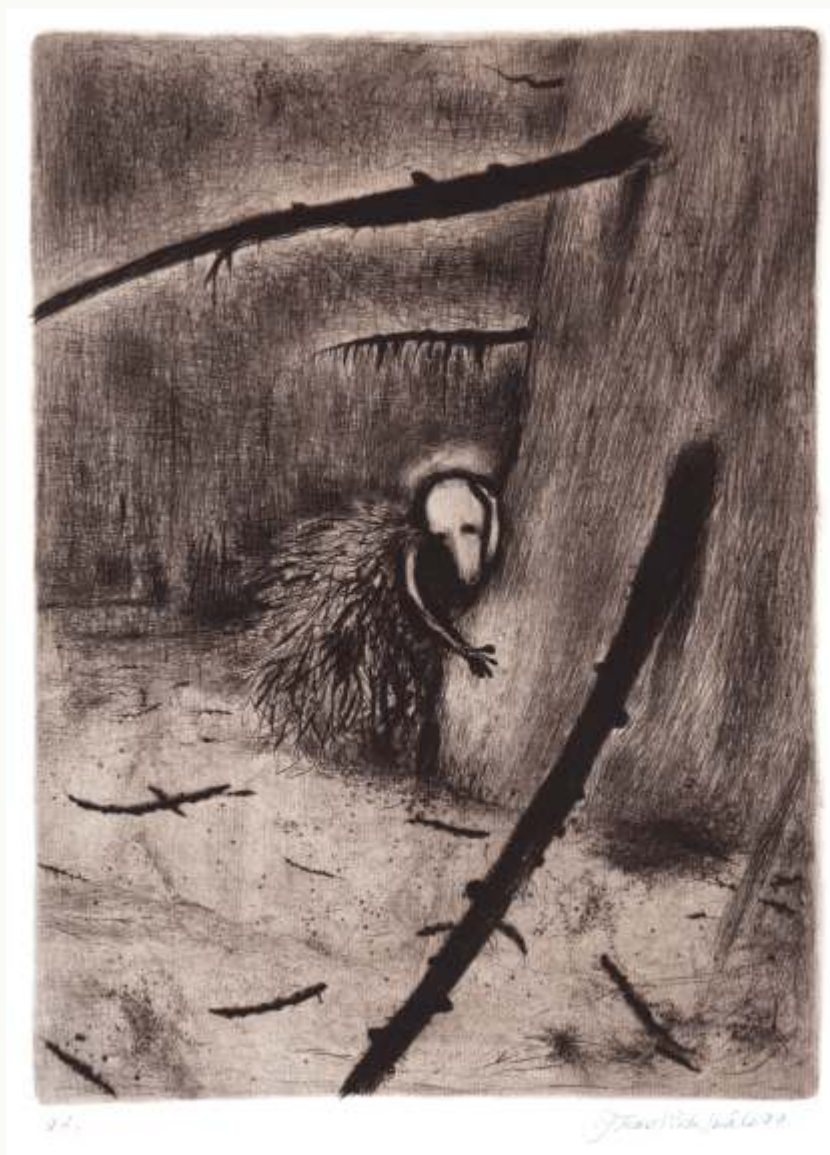

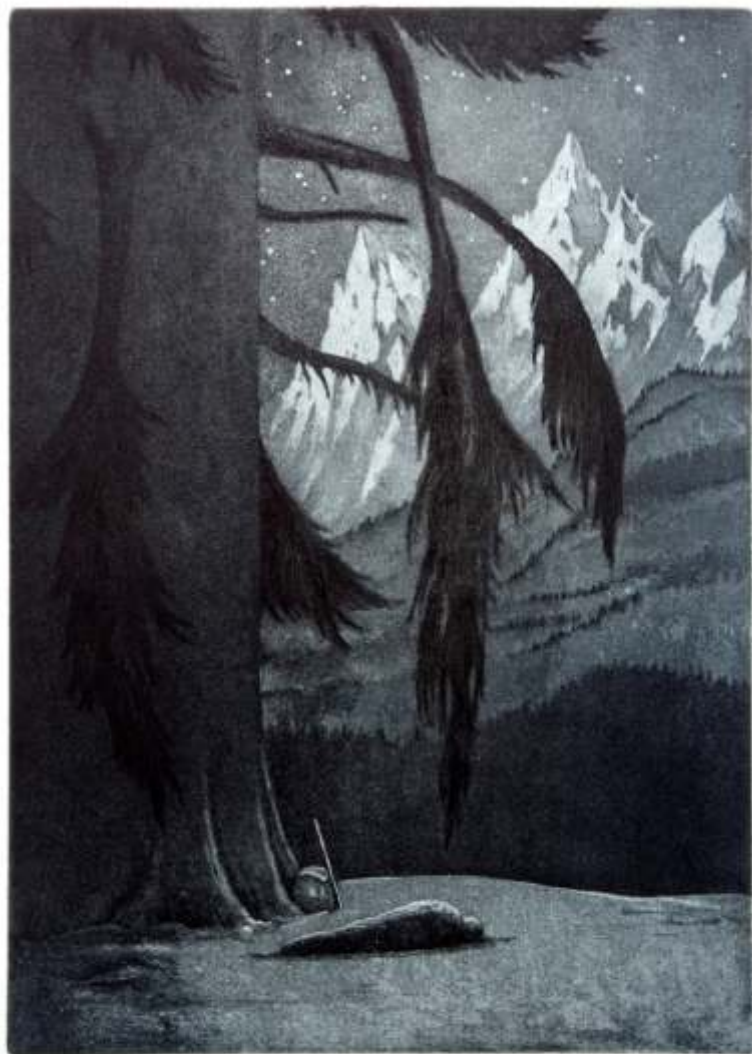
24 JZLO - S fragmenty
16

28 Kristus na hoře Olivetské
17

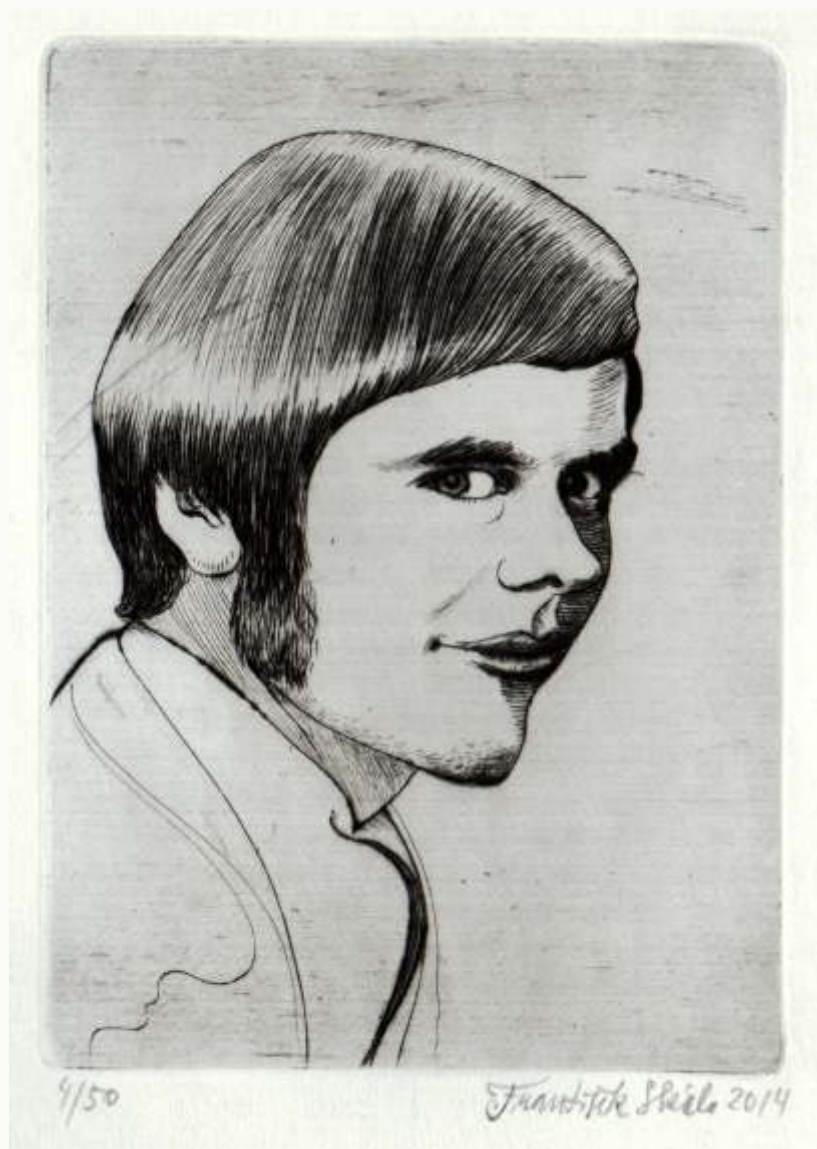
11/12

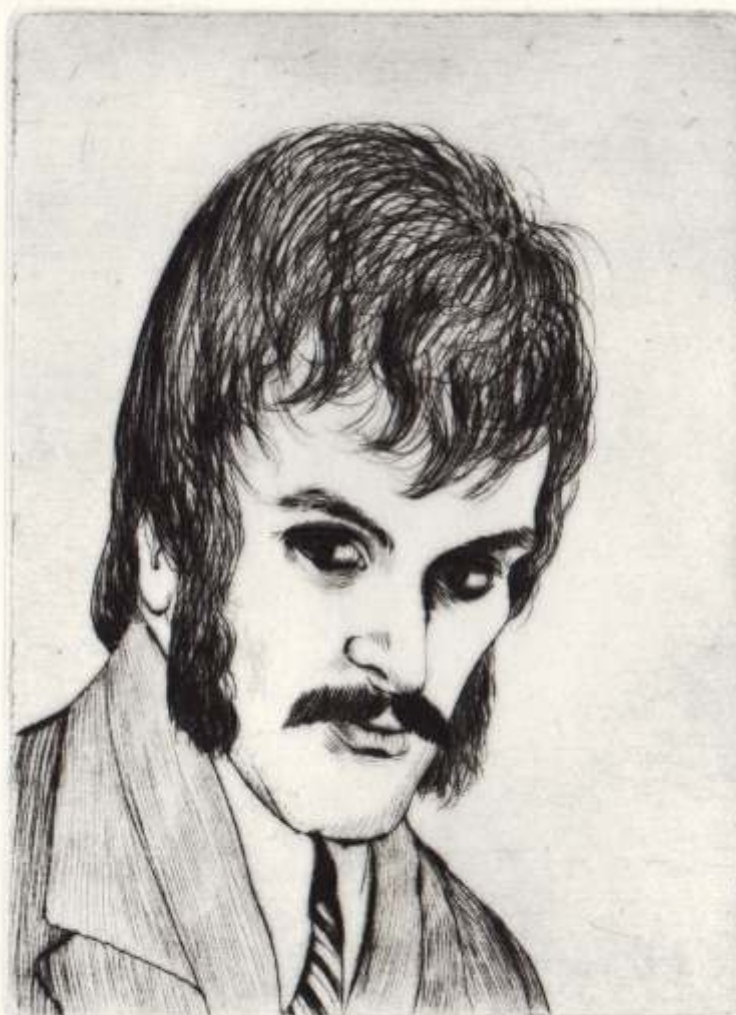
Jan Hradilík 2001

4/10

František Skála 013

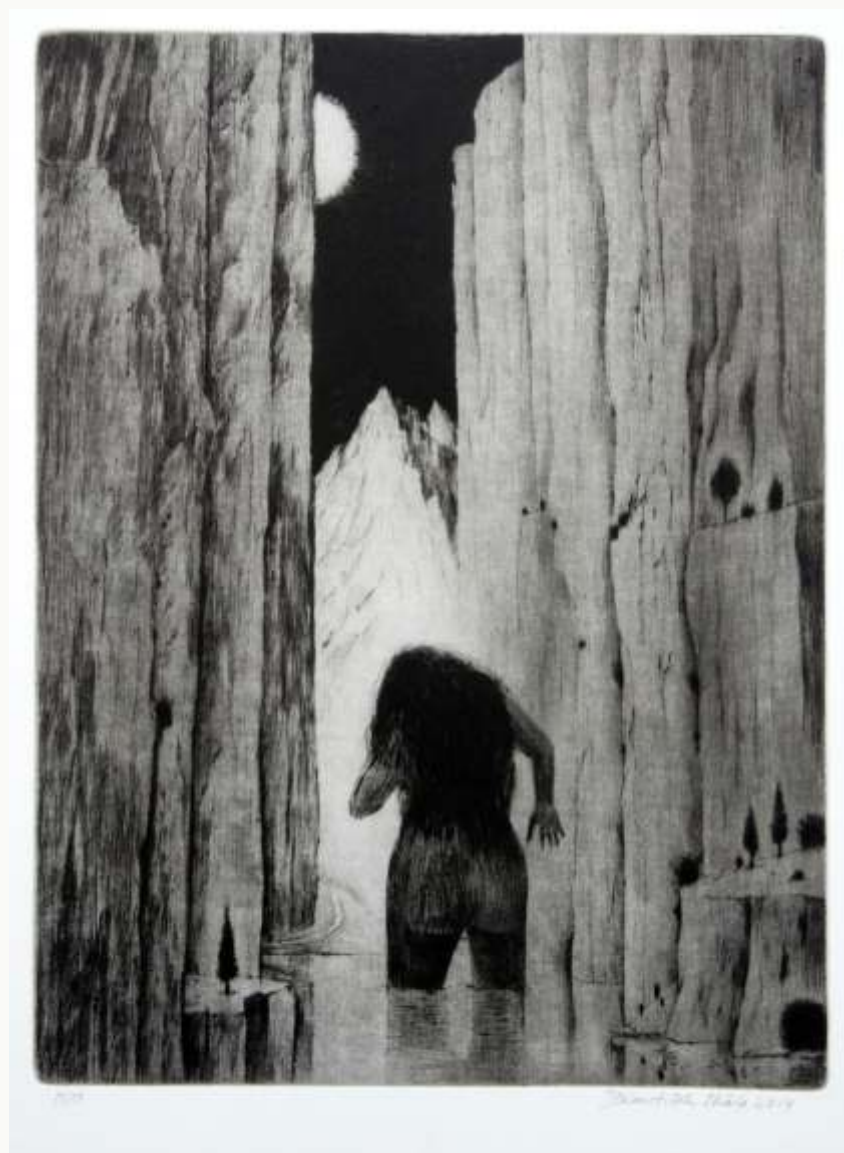

53 Dva obři
30

1919

Illustration by J. R. R. Tolkien

63 Koupání obryně
34

Obrazový index

1 Motorka
suchá jehla, plexisklo
8 x 20,5 cm, 1974

2 Velryba
suchá jehla, plexisklo
17 x 39,5 cm, 1975

3 Moucha
suchá jehla, zinek
9 x 14 cm, 1975

4 Mlýn v Novém Strašecí
suchá jehla
24 x 49,5 cm, 1976

5 Zkušební
suchá jehla, zinek
10 x 22,5 cm, 1978

6 Noc
suchá jehla, plexisklo
19 x 17,5 cm, 1978

7 Únos soudruhů
litografie
27 x 33 cm, 1980

20 Karneval
litografie
72 x 56 cm, 1980

9 Žena se lvem
suchá jehla
4 x 3 cm, 1981

10 Tvář v dlani
monotyp
20 x 11 cm, 1981

11 Oboustranná žena
suchá jehla, měď
20 x 13 cm, 1981
strana 14

12 Ostrowid
suchá jehla
2,6 x 2,3 cm, 1981

Obrazový index

37 Krásný dvůr
suchá jehla, měď
9 x 10,5 cm, 1984

38 Novoročenka
suchá jehla, měď
5,5 x 5,5 cm, 1985

39 Smrk
suchá jehla
26,5 x 24 cm, 1991

40 Nešťastník
suchá jehla
34 x 25 cm, 1999
strana 21

41 Cesta do Benátek
akvatinta
39 x 28 cm, 2006
strana 22

42 Nebeská bitva
Zánik městečka Olšiny
suchá jehla, 20,5 x 36,5 cm
2013, předsádka

43 Zánik městečka Olšiny 1
suchá jehla
10 x 8 cm, 2013
strana 23

44 Zánik městečka Olšiny 2
suchá jehla
10 x 8 cm, 2013

45 Zánik městečka Olšiny 3
suchá jehla
9,5 x 8 cm, 2013

46 Zánik městečka Olšiny 4
suchá jehla
10,5 x 11,5 cm, 2013
strana 24

47 Zánik městečka Olšiny 5
suchá jehla
13 x 11,5 cm, 2013
strana 25

48 Zánik městečka Olšiny 6
suchá jehla
10,5 x 13 cm, 2013

Obrázový index

49 Zánik městečka Olšiny 7
suchá jehla
10 x 8 cm, 2013

50 Zánik městečka Olšiny 8
suchá jehla
10 x 8 cm, 2013

51 Zánik městečka Olšiny 9
suchá jehla
10 x 8 cm, 2013

52 Zánik městečka Olšiny 10
suchá jehla
9,5 x 7,5 cm, 2013

53 Dva obři - Obři
suchá jehla
39,5 x 29 cm, 2013
strana 30

54 Smutek - Obři
suchá jehla
29 x 39,5 cm, 2013
strana 31

55 Černý drak - Obři
suchá jehla
39,5 x 30 cm, 2013

56 Setkání světů - Obři
suchá jehla
39,5 x 29 cm, 2013
strana 33

57 Zázrak smrku - Obři
suchá jehla
39,5 x 30 cm, 2014

58 Lodijed - Obři
suchá jehla
39,5 x 30 cm, 2014

59 Vynoření trupu - Obři
suchá jehla
29,5 x 39,5 cm, 2014

60 Svatojánská noc - Obři
suchá jehla
39,5 x 30 cm, 2014
strana 32

Skůrografie - ukázky foto-grafické techniky

Soupis grafického díla Františka Skály byl sestaven na jaře 2015 Galeríí ART Chrudim.

Obsahuje dvě části:

1. Obrazovou část, s výběrem grafických listů s odkazem na číslo opusu (slj xx), které je vždy uvedeno před názvem grafického listu.
2. Obrazový index s kompletním popisem grafického listu včetně čísla opusu.

Děkujeme Františkovi Skálovi za spolupráci.

Světлана a Luboš Jelínkovi (slj)
Galerie ART Chrudim
červen 2015

